

**TOBIAS BARKMAN
& JOAKIM PALMKVIST**

MAFFIA KRIG

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

Arbetet med den här boken har pågått 2010–2011. Det mesta av materialet har samlats in under den perioden. Inget av det har tidigare publicerats. Intervjuer, samtal och möten från före 2010 har gjorts i samband med vårt arbete på Sydsvenskan. En del av det är tidigare opublicerat.

Ibland skriver vi bara ut första bokstaven i personers efternamn och andra har givits slumpmässiga initialer. Detta i första hand av hänsyn till släktingar och familjemedlemmar som riskerar problem professionellt eller socialt genom att förknippas med utpekade kriminella.

Vi vill rikta ett stort tack till dem som berättat öppet om sina anhöriga. Det är modigt. Vi har också haft stor nytta av många andra källor och anonyma uppgiftslämnare. Ni vet själva vilka ni är – tack.

Kontakta oss gärna. Kontaktuppgifter finns på hemsidan www.maffiakrig.se.

Författarna, Malmö i augusti 2011

www.albertbonniersforlag.se

ISBN 978-91-0-012540-0

© Tobias Barkman och Joakim Palmkvist 2011

ScandBook AB, Falun 2011

INNEHÅLL

1. Kulorna viner över Malmö 9
2. Jesusparken, december 2004 38
3. Alltid steget efter 62
4. Södergatan, juli 2005 77
5. Svartklubbslandet 108
6. Gustav Adolfs Torg, januari 2006 137
7. Rosengård 169
8. Bennets väg, december 2007 183
9. Nya attacker och en ny beskyddare 210
10. Mogensgatan, februari 2008 231
11. Sofielund 260
12. Serenadgatan, februari 2008 280
13. Kortkapning i Malmös undre värld 305
14. Östra Kristinelundsvägen, oktober 2008 323
15. Myndigheternas motmedel 355
16. Munkhättegatan, augusti 2008 372
17. Socialisering in i undre världen 407
18. Stortorget, januari 2010 416
19. Kort trappa ner i mörkret 427

Bildkällor 440

2004

Juni: mordförsök, Ivan P skjuts i huvudet, Nobeltorget.

December: Ivan P mördas, Jesusparken.

2005

Polisen börjar punktmarkera Malmös värsta ungdomskriminella.

Februari: gudfadern Petar G kidnappad.

Juni: Petar G mördas, Södergatan.

Augusti: Valdet K åker fast i narkotikahärvan "Dammråttan".

2006

Januari: Elvis P skjuts ihjäl, Gustav Adolfs torg.

Januari: Valdet K skjuter sig själv i benet.

2007

Spirande gängkrig.

Sommaren: Ashkan A och vännen AN anhålls för skottlossning mot nattklubben Étage.

September: flera attacker – bombdåd och skottlossningar mot bilar på området Söderkulla.

November: bombdåd mot nattklubben Slagthuset.

November: åklagare Barbro Jönsson i Trollhättan utsätts för sprängattack av två Malmöbor.

December: Almir D mördas.

2008

Januari: Navid M mördas.

Februari: Mehmet T mördas.

April: bråk på Slagthuset mellan gängmedlemmar.

Juni: Valdet K beskjuten i sin bil.

Augusti: värderånet Gigantöveriet i Danmark, skottlossning mot bil på M-området Söderkulla: bomb mot M-brödernas krog & Bar i Lund, handgranat mot Ashkan A:s lägenhet, skottlossning vid vårdcentral.

September: handgranatsattack mot Fuad D.

Oktober: Fuad D beskjuts, Mwaka K mördas, maffians bankir Torgny Jönsson häktas.

December: kravaller kring källarmoské i Rosengård.

2009

Januari: Black Cobra etableras i Sverige.

Februari–maj: fortsatta kravaller i Herrgården.

Maj: Mirtez M häktad i Tyskland, utlämnas till Sverige under sommaren.

Maj: M-män i biljakt och skottlossning med polisen.

Augusti: Mirtez M mördas.

2010

Januari: Mevlur K mördas.

April: M-man utsätts för mordförsök.

September: Valdet K och hans far i bråk med besökare. Besökaren skjuts i benet.

Oktober: M-falangens kärna inför rätta.

MORDPLATSER

ÖVRIGA PLATSER

- 1 Nattklubben Slagthuset utsatt för bombdåd, Jörgen Kocksgatan.
- 2 Nattklubb Étage beskjuts med automatvapen, Stortorget.
- 3 Klubb Montenegro, Norra Grängesbergsgatan 16.
- 4 Valdet K beskjuts vid bakhåll, Botildborgsvägen.
- 5 Automateld mot bil, Eriksfältsgatan.
- 6 Kravallområde, Ramels väg.
- 7 Handgranat kastad mot lägenhet, Agnesfridsvägen 41.

1

9 MEVLUR K
† 2010
Stortorget

2

2 PETAR G
† 2005
Södergatan

3 ELVIS P
† 2006
Lilla Nygatan

1 IVAN P
† 2006
Simrishamns-
gatan/Falster-
bogatan

**7 MWAKA
"ROSSI" K**
† 2007
Östra Kristine-
lundsvägen 17

**4 ALMIR
"JIMMY" D**
† 2007
Bennets väg

K K-sidans
område

3

5 NAVID M
† 2008
Lantmannagatan

5

FOSIE

8 MIRTEZ M
† 2009
Bergugsvatan
/Munkhättgatan

M M-sidans
område

6 MEHMET T
† 2008
Serenadgatan 3

↑ Stockholm
Göteborg

1 KM

E6, E20, E22

← Köpenhamn

E20

OXIE

1. KULORNA VINER ÖVER MALMÖ

”Du skriver lite för mycket, va?”

Om staden Malmö och syftet med att granska den undre världen via nio mördade människor. Samt något om en kriminalreporters vardag.

Zlatan Ibrahimovic bromsar in sin svarta Porsche Cayenne. Han sträcker ut handen genom fönstret i en hälsning. Inte för vår skull. Han hälsar på mannen bredvid oss, kanske också på hans kompisar. Vi står på trappan till Malmö tingsrätt en solig eftermiddag i oktober 2010. Mannen intill oss höjer handen och hälsar tillbaka.

Bara en gång tidigare har vi sett Zlatan live – när han åkte fast för buskörning med sin Ferrari på Amiralsgatan borta vid kommunhuset. Men det var för snart tio år sedan. Kriminalreportrar skickas inte på fotboll. Om det inte är till en avlägsen parkeringsplats eller ett parkområde där huliganerna gör upp bland skällande polishundar och batonger.

Mannen här på trappan däremot, honom har vi bevakat desto mer närgånget de senaste åren. Han heter Mirza M och är ledargestalt i det nätverk av kompisar som pekas ut som stadens nya hårda maffiagrupp. Det rör sig om unga män som kan täppa till käften på vem som helst med sin blotta närvaro. Och som

sågs kunna kalla in död och förgängelse över alla och envar, när som helst. Sådant är ryktet, så talar de senaste årens historia.

Det pågår ett krig i Malmös undre värld. Gänguppgörelserna började en gång här, med det stora nordiska mc-kriget på 1990-talet. Senare drogs både Göteborg och Stockholm in i gängens våldsspiral och den organiserade brottsligheten bet sig fast, spred sig över landet. Nu danas en ny generation kriminella i Malmö och präglar staden.

Som kriminalreportrar på Sydsvenskan har vi bevakat Malmös undre värld sedan senare delen av 90-talet. Under andra halvan av 2007 började polisen och så småningom vi – liksom allmänheten – märka av en upptrappning av våldet i Malmö, med åtskilliga bombdetonationer och skottlossningar. Sedan dess har krogar sprängts, handgranater kastats mot lägenheter och bilar och nya kriminella konstellationer på allvar etablerat sig i staden. Detonationssplitter och kulor viner bokstavligen över Malmös gator när de kriminella vill visa makt och sätta skräck i sina motståndare.

Det blev då uppenbart att den kunskap och de kontakter vi samlat på oss om mc-gängen inte längre var särskilt användbar – personerna som det började talas om hos poliser och bland kriminella var killar födda på 80-talet, som i huvudsak inte sökt sig till de etablerade märkesgängen.

Till en början var det svårt att greppa situationen och vårt jobb på redaktionen, präglad av ständigt nya händelser, har i stort sett gått ut på att sopa upp efter den föregående nattens attentat. Och att då och då ägna någon dag åt att sammanställa händelser och fråga runt om namn på inblandade.

Först 2009 började vi få grepp om personerna – flera av dem var tidigare omskrivna i anonyma notiser om vanliga ungdomsbrott som personrån – samtidigt som vi började se konturerna av ett nytt sammanhang. Detta var en ny generation som accelererat sin kriminalitet och på allvar vikit av mot den undre världen

från åren kring 2004, under samma tid som skottlossningarna och sprängdåden tilltagit. Detta är såväl äldre Malmöbor som erfarna poliser, åklagare och advokater överens om.

Det visar sig även vid en närmare granskning av våldet i Malmö att denna utveckling sammanfaller med något som ser ut som ett trendbrott för det allra grövsta brottet, det som kan sägas vara livet i den undre världen i dess mest extrema form – döden genom avrättningslika mord. Tidigare skedde gangstermorden utanför staden, avskilt där ingen kunde se och ibland med kropparna gömda för att aldrig hittas. Men från och med mitten av 00-talet har de dödliga uppgörelserna i den undre världen flyttat ut på Malmös gator. Mellan 2004 och 2010 har åtta av nio gangstermord begåtts på platser där vanligt folk funnits eller riskerat att finnas i skottlinjen.

Samtidigt inser vi att vi egentligen vet ganska lite om dessa de mest extrema händelserna i Malmös undre värld. Sju av nio mord är olösta och de har inte varit prioriterade händelser för Malmös kriminalreportrar mer än just det dygn de inträffat. Vi vet inte så mycket mer än namn, platser och några fragmentariska uppgifter om personerna och händelserna, tillräckliga för att morderna ska kunna klassificeras som just gangstermord.

Medan kurvan över det dödliga våldet totalt sett är något nedåtgående blir gangstermorden i Sverige allt fler. Från 43 mord under 90-talet till 71 under 00-talet. Det sägs i en rapport från Brottsförebyggande rådets forskare Sven Granath i april 2011. Utvecklingen leds av Malmö och Skåne, visar det sig när han på vårt önskemål bryter ner statistiken på länsnivå (Brå har inga siffror på kommunnivå). I Skåne har det skett 18 gangstermord mellan 2002 och 2008. Sett till folkmängden är det 50 procent fler än i Stockholms län och Västra Götaland. Och när vi kombinerar Brås siffror med vår egen mordstatistik framkommer det att Malmö med minst åtta gangstermord under samma period är förhållandevis hårdare drabbat än Stockholm och Göteborg.

Organiserad brottslighet och kriminella gäng är sedan några år i starkt offentligt fokus. Inte bara i medier och hos allmänheten. Våren 2011 slår Rikspolisstyrelsen fast att den grova organiserade brottsligheten har "en stor påverkan på samhället". Justitieminister Beatrice Ask talar om "ett hot mot samhällets kärna". Uttalandena kommer i samband med att den svenska polisens största satsning någonsin mot den organiserade brottsligheten sammanfattas för allmänheten.

I debatten ses den organiserade brottsligheten gärna som en egen organism, en bläckfisk som famnar hela staden i ett kvävande grepp. Ett storföretag, en anonym koloss, ledd av ansiktslösa maffiabossar med egna kriminella arméer. Men så tydlig och klar är inte verkligheten, det finns ingen övergripande brottsstrategi med ett uttalat mål.

Rapporter och utredningar, från Brottsförebyggande rådet, särskilda kommissioner eller från polisen, riktar ofta in sig på vilka brott personerna i den undre världen begår. I "Lägesbild 2010" från den svenska motsvarigheten till FBI – Rikskriminalens operativa råd – poängteras narkotikahantering, människosmuggling, varusmuggling, grova stölder, rån, utpressning och ekonomisk brottslighet. Rapporten slår fast:

"Den grova organiserade brottslighetens inblandning i dessa verksamheter är fortsatt hög. Narkotikahantering och utpressning är den brottslighet som är vanligast."

Det är lätt att göra sig lustig över cirkelresonemanget: "Kriminella personers inblandning i kriminalitet är fortsatt hög." Eller i nästa led: Någon har blivit mördad. Polisjakten pågår. Vad är det för människa som polisen söker? En mördare.

Vi i media "löser" svårigheten att skilja mellan personerna och deras handlingar genom att hänvisa till "den undre världen" eller ännu hellre – till ord som "gäng" och "maffia". Dagstidningslogiken kräver förenklingar. Delvis på grund av läsarnas begränsade tid att ta till sig all den information som finns i en tidning. Men kanske framförallt på grund av journalisti-

kens uppgift att göra omvärlden hanterbar för läsarna. Man paketerar händelser i boxar som läsaren sedan lätt kan stuva undan så långt bort den anser sig behöva, beroende på sitt eget sammanhang, sina egna rädslor och övertygelser. I Malmö finns gängboxen alltid nära till hands. Den går snabbt att ta fram och är lätt att fylla på. Peka mot de odefinierade gängen, det är bekvämast så.

Samtidigt blir de svepande begreppen ursäkten för att inte undersöka dåden närmare. Vi journalister refererar, hänvisar till källor och efter en eller två dagars artiklar går vi vidare till annat. En brand, en olycka eller ett bankrån är ibland större än ett mord. För lösningen, sammanhanget, allt det som folk förutsätts behöva veta, finns redan där – i det magiska ordet ”gäng”. Varför ett attentat utförts? Det är gäng, detta är vad de gör – skjuter, spränger, hotar. Gemene man förfasas kanske, men vänder sedan bort huvudet, konstaterar att det verkar vara ”något internt” som man själv aldrig kommer att ha något med att göra.

Så trots mängder av tidningsartiklar med ordet ”gäng” i rubrikerna har stadens mord och undre värld förblivit i stort sett outforskade.

För att inte fastna i cirkelresonemang där journalisters, allmänhetens och myndigheternas uppmärksamhet – eller brist på uppmärksamhet – motiveras av tomma fraser och klichéer, behöver vi en fastare grund att stå på. En analys av vad den där hotande bläckfisken egentligen är för någonting.

Det går att definiera begrepp som ”den undre världen” eller ”grov organiserad brottslighet” på olika sätt. Till exempel genom att kartlägga hur den drabbar samhället, genom intervjuer med offer för utpressning eller andra brott som sägs vara typiska för gängen. Ett annat sätt är att kartlägga och beskriva de sammanslutningar som tagit sig gängnamn, märken och i vissa fall skapat egna regler. Personer som tidigare ägnat sig åt

grov organiserad brottslighet kan ge sina berättelser.

Men i Malmös undre värld finns inga sådana avhoppare. De grupper av människor som framförallt sätter sin krutdoftande och blodstänkta prägel på staden har egentligen inga namn – de har fått etiketter, påhittade av media och polis. Och stadens undre värld består av mer än de så kallade M- och K-falangerna. Den är större än de namngivna gäng eller kriminella huvudspelare – ”strategiska personer” på polissvenska – som satts upp på polisens Alcatrazlista över nationella mål i kriget mot den grova organiserade brottsligheten.

Den undre världen definieras inte bara av hur människorna i den tjänar pengar – det kan man läsa om i Rikspolisstyrelsens rapporter om narkotikaaffärer, utpressningar och ekonomisk brottslighet. Den styrs i lika hög grad av en egen kultur och rättsskipning, präglad av kränkningar, rädsla, hämnd, attacker och motattacker – och död.

Vi väljer att tränga in i denna ytterst slutna, misstänksamma och våldsbenägna värld via dödsoffren. Vi tecknar bilden av Malmö och stadens gangsterkrig genom att undersöka den yttersta konsekvensen av att leva i denna parallella värld. För detta år, 2011, då Malmö slår tillväxtrekord och krossar barriären till 300 000 invånare finns nio Malmöbor vars öden är så gott som bortglömda av såväl polis som den breda allmänheten.

Fyra dagar före julafton 2004. Ivan P, nybliven pappa som överlevt ett tidigare mordförsök, skjuts i huvudet vid den så kallade Jesusparken. Han har kallats ”indrivare” men mystiska telefonsamtal till hans mamma vid tiden för mordet pekar mot att hans roll även var en annan.

Den 7 juli 2005, för övrigt samma dag som terrorbomber exploderar i Londons tunnelbana skjuts Petar G, kallad ”Gudfadern” i Malmös undre värld. Han avrättas av vad som uppenbarligen är en kontraktsmördare – mördaren är omaskerad när han slår till mitt i shoppingens folkvimmel i Malmö centrum.

2006 skjuts Elvis P ihjäl utanför Burger King på Gustav Adolfs torg i vad som närmast ser ut som ett sandlådebråk. Men runt omkring honom den natten finns de som i och med detta formeras till den så kallade M-falangen kring Mirtez M och som ska komma att utgöra den ena sidan i gängkriget.

2007 avrättas tidigare svartklubbsmannen Almir D på väg ner i sitt parkeringsgarage på Rosengård. Detta sker samtidigt som gängkriget börjat gry, men Almir D ska till en början vara svår att passa in i några av de sammanhang som vi just då börjat lära känna. Istället dyker så småningom upp kopplingar till en man som kallas den svenska maffians bankir.

Två månader senare, i februari 2008, skjuts ex-brottaren Navid M ner just när han kört in i det nergångna lägenhetsområdet Seved. Ett mord som spär på ryktet om gängkrigets farlighet, men som det ska visa sig kanske ändå inte har direkt med den konflikten att göra.

I februari 2008 avrättas också 55-årige Mehmet T i ett attentat som på redaktionen försvinner i mängden av mord under den här perioden men där polisen snabbt – kanske för snabbt – talar om maffiakopplingar och sedan också kryptiskt om frändskap med de unga i gängkriget. Det ska föra oss tillbaka till 80-talet, Palmeutredningen och Mehmet T:s inblandning i den kurdiska befrielsekampen.

Under oktober 2008 tränger sig avrättningarna in bland medelklassens områden i västra Malmö när Mwaka "Rossi" K skjuts ihjäl utanför sin flickväns hus. Kanske ett dåd av den nye lasermannen, spekulerar press och polis två år senare, men spåren leder istället till det största värderånet i Nordens historia.

I augusti 2009 kör Mirtez M, lillebror till den utpekade ledaren för M-falangen, genom stadsdelen Söderkulla i södra Malmö, hans hemmaplan. Där väntar en mördare. Mördaren skjuter i tre omgångar, visar utredningen i detta ett av två upplärade fall. Första skotten kommer genom rutan på passagerarsidan, sedan från andra sidan av bilen efter att mördaren

gått runt bilen. De sista sedan han slitit ut Mirtez M på asfalten. Mördaren, som satte elva kulor i sitt offer, är Amin A, nära vän med bröderna i den motstående grupperingen.

Januari 2010, när kraven på hämnd efter M-mordet fortfarande ekar högt i den undre världen och fienderna i den så kallade K-falangen ständigt går med skottsäkra västar, vill ändå några ur gänget ut och festa. Kvällen slutar på Stortorget. Denna gång är det Mevlur K, brodern till den utpekade K-ledaren, som blir kvar på asfalten.

Det är de två morden 2009 och 2010 som visar själva kärnan i det gängkrig som pågått i Malmö sedan 2008. En rad konflikter mellan folk i två grupper som Sydsvenskan och senare även polis och de inblandade själva kallar M- och K-falangerna, efter ledarnas efternamn. Det är konflikter som nu eskalerat långt bortom rationella strider om kriminella marknadsandelar.

Gangstermorden i Malmö är alltså inte alla direkt kopplade till kriget mellan de två grupperna. Och en närmare undersökning av morden ska visa att den undre världens största förlorare är långt fler än de döda och deras anhöriga. Morden sker såväl i den nya generationen som trätt fram, som bland deras äldre föregångare. Offren är både kriminella ledargestalter med affärsmässig framtoning och fotfolk som blivit mördade innan de har kommit i närheten av den mytologiserade bilden av en guldbehängd gangster som bor flott, kör lyxbilar och håller hov på krogarnas vip-avdelningar.

Att granska offrens nätverk och kriminella karriärer på väg till slutstationen, blödande på asfalten innanför polisens avspärrningsband, ger sammanhang av andra dimensioner än polisens Alcatrazlistor och medlemsförteckningar över mc-gäng. Det ger en bild av den undre världen. Och en bild av en stad.

Vägen in i Malmö går för de flesta från Värnhem i norr. Där kraschar Sveriges äldsta motorväg E22 in i Malmös stadsbebyggelse och slingrar sig vidare in i staden. Här finns Entré – ett köpcentrum i glas och betong. Lite som Heron City i Kungens Kurva i Stockholm, fast mindre, billigare. Bygget är väl inte precis det finaste Malmö har att visa för den som kör hit för första gången, men rätt mycket bättre än de gamla rivningstomter som flankerade McDonald's, Hemköp och busscentralen fram till 2009.

Om man följer vägen in i city längs kustlinjen ligger Centralstationen på höger hand, på andra sidan om kanalerna där kanotpaddlarna flyter förbi sommar som vinter. Härifrån är det cirka sju kilometer till Sveriges territorialgräns mot Danmark. Centralen har Öresund inom synhåll. Därifrån drar vindarna in över Orkanen – högskolebyggnaden som har glasrutor från golv till tak och där man ser Köpenhamn vid klart väder.

Vid kajen mitt emot Orkanen ligger ett äldre fartyg – nattklubben Prins Bernhard. Det är stadens nyaste nöjesställe som tagit över en stor del av publiken från det tidigare överlägset största utestället i staden, Slagthuset. Även gängen har följt strömmen. Slagthuset lade ner nattklubsverksamheten sommaren 2009 – ett och ett halvt år efter att entrén sprängts som en följd av sammanstötningar mellan killar i den nya generationens gängkriminella.

Om man istället för att fortsätta ut på det gamla varvsområdet, för att fascineras över hur svensk basindustri bytts mot småföretagande och universitet, tar vänster vid Centralen, så kommer man in mot Stortorget. På den korta Hamngatan på väg upp mot torget ligger – utöver en blombutik, Swedbank, snabbmatstället Subway och Waynes coffee – växlingskontoret där vd:n klarerade tvätt av den undre världens pengar. Det framkom i utredningen av ett av svensk bedrägerihistorias största fall. ”Maffians bankir”, Torgny Jönsson, dömdes för att ha kommit över mer än hundra miljoner kronor i sitt bedrä-

geriupplägg. Och där för övrigt Mirza M tog emot 475 000 kronor. Torgny Jönsson är en man som ska visa sig ha haft en nyckelroll inte bara för Hells Angels-ledaren Thomas Möller och stockholmaren Milan Sevo, utan för en vid krets av personer i Malmös undre värld. Och därmed är hans affärer intressanta i samband med flera av de olösta mordena i Malmö.

Vid torgets mynning står man framför den del som fylls av 20 000 åskådare när stadskalaset Malmöfestivalens huvudnummer dundrar loss i augusti varje år. Till höger, bakom statyn av Karl X Gustav till häst, ligger parkeringsplatsen där skotten ljuder den 31 januari 2010 och livet rinner undan för den blodhostande Mevlur K medan poliser och en väktare förgäves gör hjärt-lungräddning på honom med skrikande, chockade privatpersoner runt omkring sig. Under en av de parkerade bilarna hittar polisen senare en pistol som de utgår ifrån att Mevlur bar på sig innan det small. Den avlossades aldrig.

Pistolen som dödade Mevlur K hittades slängd i Slottsparken nära Malmös kasino, där vanligt folk blandas med gangsters och professionella spelare nätterna igenom. Men varken spelare eller vakter såg skytten kasta vapnet. Hans spår i januarisnön försvann i mängden av andra nattvandrare. Mördaren lämnade aldrig några påvisbara spår på vapnet.

På andra sidan Slottsparken finns det byggnadstekniskt delvis utdömda, men flerfaldigt reparerade, vattenpalatset Aq-Va-Kul med vattenrutschbana och vågmaskin. Ställets restaurang, uthyrd till en festfixare, blev skådeplats för en av skottlossningarna som den så kallade serieskytten Peter Mangs anklagas för. En 22-årig man med afrikanskt ursprung träffades i benet när flera kulor avlossades mot honom och hans kompisar då de klev ur en taxi på platsen i juni 2010. Detta var flera månader innan den 38-årige instrumentbyggaren, tandteknikern och licensierade tävlingsskytten Mangs greps. Han misstänks sommaren 2011 för tre mord och tio mordförsök på olika platser i Malmö under de senaste tio åren.

Tillbaka på Stortorget: de officiella besluten om stadens framtid fattas i kommunfullmäktiges sammanträdeslokal högst upp i rådhuset, medan följderna av stadens inofficiella maktbeslut hanteras längre ner i Malmö tingsrätts salar i samma byggnad. Snett mitt emot finns statens förlängda arm i form av landshövdingens tjänstebostad.

Vid torget ligger också nattklubben *Étage*, där bara slumpen hindrade Stureplansmassakern från att repriseras en natt i juli 2007. Två män på moped kom ut från gränden mellan tingsrätten/rådhuset och Burger King och stannade till framför nattklubben. En av dem brände sedan av en automatvapensalva mot entrén. Gäster och vakter kastade sig undan de rikoschetterande kulorna och klarade sig utan att träffas. Puts och metallsplitter sprutade över torget. Misstänkt, men aldrig åtalad, var en då 22-årig kriminell som samma kväll blivit utkastad från klubben.

Denne man heter Askhan A och är storebror till den redan nämnde mördaren Amin A. När detta skrivs sitter han på Tidaholmsanstalten, säkerhetsavdelningen, och funderar sannolikt på hur han bäst ska stärka sina allianser i den undre världen. Han släpps i september 2012 och flera sammanfallande uppgifter säger oss att M-sidan, efter mordet på Mirtez M, vill ha hans huvud på ett fat på ett nästan gammaltestamentligt sätt: en bror för en bror.

I den nio minusgrader kalla natten till den 31 januari 2010, följer Mevlur K och hans vänner vägen upp från Norra Vallgatan och därefter höger in på torget. De passerar Hotell Kramer, vars matsal är som gjord för affärsmöten: anonyma kostymmänniskor och där emellan ett och annat känt ansikte – fotbollsgentem Martin Dahlin, friidrottsmanagern Daniel Wessfeldt, och tidigare Hells Angels-ledaren Thomas Möller. I parkeringsrutan utanför syns ibland även en tolvcyldrig Mercedes AMG tillhörig Dennies Petersen, en doldis för allmänheten, men mång-

miljonär efter år inom internetbranschens alla möjligheter till bedrägliga upplägg som bygger på porr.

Intill Hotell Kramer ligger Sydsvenskans Malmöredaktion. Flytten ner till city på 80-talet gjordes för att kompensera misstaget att bygga tidningens högkvarter mellan en rangerbangård och en motorväg så långt norrut i Malmö man bara kan komma, vid gränsen till lilleputtkommunen Burlöv. När tidningens ägare beslutade om bygget på 60-talet var idén att Malmö skulle växa ihop med förorten Arlöv och på sikt med Lund. Trettonvåningshuset skulle bli ett landmärke mitt i handelsernas centrum.

I stället spred sig stadsbebyggelsen söderut redan innan varvskrisen och andra ekonomiska tråkigheter slog stopp i alla maskiner på 1980-talet. Och när det nya Malmö reste sig ur askan av den gamla staden under 00-talets högskoleexpansion, inflyttning och utbyggnad fortsatte marschen raskt vidare mot Köpenhamn – fram till Öresundsbronns fäste och förbi, där villamattorna rullades ut. Hus på hus, tätt placerade på små tomtplättar. Kring tidningshuset i norr är det idag fortfarande bara industrimark.

Från tidningsskrapan sköts den mesta bevakningen av resten av västra Skåne, Sverige och världen. Men med avdelningen inne i city har tidningens tio Malmöreportrar, två fotografer och en chefbättre uppsikt över staden och dess uppvisningsplats Stortorget. Redaktionen producerar vanliga lokaltidningsartiklar om dagisköer, snöröjning och allmänt stadsliv. Samt en och annan kommunal skandal: tjänstemän som gynnar sina vänner. Eller lite mer udda: ett kommunalt bostadsbolag med hemlig underrättelsetjänst som svartlistar oönskade hyresgäster. Eller kommunstyrelsens ordförande Ilmar Reepalus prestigeprojekt för att sätta Malmö på kartan i form av Sveriges modernaste stadsdel Västra hamnen. Detta är staden som köper en etapp av världens dyraste segeltävling America's Cup, stöttar bygget av den skruvade skyskrapan Turning Torso, och har en bygg-

herre med ett hockeylag utanför elitserien men med Sveriges modernaste sportarena.

I mars 2011 hålls en symbolladdad fest på Stortorget utanför redaktionen. Som en slutgiltig bekräftelse på att 80-talets sorgear är förbi, då när Malmös befolkning minskade, staden var ogästvänlig, Stockholm sög åt sig kapitalet och Lund skötte kulturen och de sköna konsterna. Våren 2011 räknar Malmö in sin 300 000:e invånare. Sannolikt inflyttad, kanske från någon annan del av Skåne. Än mer troligt – från Danmark eller någon konfliktjärd utanför Europa. En utveckling som stadens ledning anser värd att fira. Varken Köpenhamn eller Göteborg har vuxit lika snabbt de senaste tjugo åren. Sydsvenskans cityredaktion producerar en hel bilaga till de senaste årens ära.

Från ett inglasat rum på redaktionen, avskilt från allmänreportrarna, sköts bevakningen av det Malmö som kommunen inte ställer till fester för, utan i stället inrättar en egen avdelning för att hantera och tona ner – brotten, straffen, döden. Vi kriminalreportrar bevakar ett Malmö som har landets räddaste invånare, enligt en stor enkät som Brottsförebyggande rådet genomför 2010. Det Malmö där en förmodat rasistisk serieskytt kan gömma sig i mängden av skottväxlingar mellan kriminella. I arkivskåp och på säkerhetskopierade och hårt krypterade hårddiskar lagrar vi domar, personrapporter, tipsflöden, intervjuer, polisdokument och utredningar på människor i en både växande och hårdnande kriminell klass. Här finns uppgifter om majoriteten av stadens yrkeskriminella. Fragmentariska uppgifter som var för sig oftast inte säger så mycket, men som nu när vi studerar dem igen kan ge ledtrådar till ett sammanhang.

För att komma in på Stortorgets parkering utanför redaktionens fönster får man fortsätta ett halvt varv moturs. Förbi Arhans butik med äkta orientaliska mattor, ytterligare ett hotell och två barer, vidare in vänster och just vid hamburgerstället Max på torgets södra gavel når man parkeringen. Det är

det Mevlur K gör natten till den 31 januari 2010. Han sitter i passagerarsätet fram på en silvergrå Mercedes E240 årsmodell 2002 som rullar in här cirka klockan 03.10. Kompisarna bak ska festa vidare i Malmönatten. Mevlur K ska hem. Den planen uppfylls bara till hälften: killarna promenerar iväg, men Mevlur kommer inte hem.

Malmö är Sveriges tredje största stad, men med sina 300 000 invånare ändå inte i samma liga som Stockholm. Ett annat sätt att se det på: Malmö är Sveriges första stad. Medan Stockholm har Helsingfors och Sankt Petersburg som nära utrikesgrannar visar Malmö upp Köpenhamn, Hamburg, Berlin och Amsterdam. Det går lika snabbt att ta bussen till Balkan som att ta sig till Åre för en fjällsemester.

Detta geografiska faktum har också gjort Malmö till Sveriges mesta invandringsstad. Då handlar det inte enbart om somalier som flyr inbördeskrigets Afrika, danskar som söker billigare bostäder och enkel pendling, eller flyktingar från konflikterna i Mellanöstern och på Balkan. Utan också om arbetskraftsinvandring på alla nivåer från Baltikum, Polen och övriga Centraleuropa – inte bara underbetalda byggarbetare eller tvångsprostituerade som hålls inlåsta i sunkiga lägenheter vid Dalaplan eller i Sofielunds nergångna kvarter.

På 90-talet var skånska Sjöbo själva sinnebilderna för invandringsmotståndet i Sverige. I kommunen folkomröstade man om flyktingmottagningen och sa nej. Under 2010 kom golfbanetäta och kapitalstarka Vellinge just söder om Malmö att ta över rasiststämpeln, även om den inte skar lika djupa sår i kommunens varumärke. I Vellinge är friheten större och skatterna lägre, säger kommunens slogan. Här sa man nej till att ta emot ensamkommande flyktingbarn. Och en storm av kritik, även från moderaterna i regeringskansliet, sköljde över kommunledningen. Lillebrorkommunen fick rasiststämpeln, trots att delar av Malmö är lika genomsyrade av den hårdare

retoriken mot invandrare – Sverigedemokraternas starkaste fäste i staden är bostadsområdet Almgården ute vid travbanan Jägersro. Där fick partiet 35 procent av rösterna i valet 2010. När Sydsvenskan besökte området i valrörelsen 2010 fanns bara infödda svenskar att prata politik med. ”Invandrarna? De är på jobbet”, svarade en av de intervjuade.

I Vellinge må friheten vara större, men i Malmö är luften sötare, även om det knappast är något staden trycker på i sin marknadsföring. Men det lockar andra svenskar till Malmö. En platta hasch kostar i Malmö cirka 40 kronor grammet om man köper ett lite större parti, minst några hekton, gärna kilon. Då har importören i Malmö redan gjort ett hundraprocentigt påslag på inköpspriset i till exempel Holland. Förr gick den så kallade myrtrafiken till Christiania i Köpenhamn. ”Myrorerna” var de haschrökare som köpte smådoser för privat bruk att ta med tillbaka över gränsen i fickan, eller insvept i en kondom instoppad i baken.

Numera behöver man inte åka över bron för att kunna röka billigt en helg. Eller för att ta med ett kilo cannabis eller två på tåget hem till Örebro, Sundsvall, Trollhättan och de lokala langarna där. Trots att Malmöhandlarna redan gjort en rejäl vinst på importen finns det marginaler för flera langarled när haschet ska ut i missbrukardoser à 100 kronor grammet.

Synen på cannabis som farligt knark är på god väg att luckras upp, visar de få undersökningarna av drogvanorna i landet. Var fjärde Malmö-gymnasist har rökt cannabis. En promenad runt Folkets Park eller i kvarteren kring Möllevången i fint vår- eller sommarväder räcker gott för att hitta belägg för tesen att luften är sötare i den här staden än i de flesta andra svenska tätorter. Från något äldre rökare, som inte alls identifierar sig med grovt kriminella, förs den i Malmö rätt omfattande hemmaodlingen fram som ett argument för att legitimera bruket. Men den allra mesta cannabisen kommer fortfarande från den undre världen, som tjänar stora pengar på import och försäljning.